

Rhaglen Iechyd a Gofal Cymdeithasol Bae'r Gorllewin

Cynllun Ardal

ar gyfer Anghenion Gofal a Chefnogaeth

2018-2023

Crynodeb Gweithredol

Pam y mae gennym gynllun ardal?

Yn 2014, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru), a ddaeth i rym ym mis Ebrill 2016 ac mae'n trawsnewid y ffordd y mae gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu cyflwyno yng Nghymru. Mae Adran 14A y Ddeddf yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol a byrddau iechyd lleol i lunio cynllun ardal. Mae'r cynllun yn ystyried anghenion gofal a chefnogaeth pobl, yn seiliedig ar ganfyddiadau Asesiad Poblogaeth 2016/17, ac mae'n amlinellu'r camau gweithredu y mae eu hangen er mwyn diwallu'r anghenion hyn.

Beth oedd yr Asesiad Poblogaeth yn ei gynnwys?

Roedd yr asesiad poblogaeth yn ymarfer casglu gwybodaeth a'i fwriad yw helpu darparwyr gwasanaeth i ddeall mwy am fywydau pobl yn yr ardal a'u galluogi nhw i wneud penderfyniadau gwell a mwy hyddysg am y ffordd y mae gwasanaethau gofal a chefnogaeth yn cael eu cyflwyno.

Ar gyfer Asesiad Poblogaeth Bae'r Gorllewin, roedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot, Cyngor Abertawe a Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg (PABM) yn gweithio ar y cyd â sefydliadau partner yn y trydydd sector i gasglu gwybodaeth mewn perthynas â'r canlynol:

- yr amrywiaeth a'r lefel o wasanaethau y mae eu hangen i ddiwallu anghenion gofal a chefnogaeth pobl sy'n byw yn y rhanbarth
- lle mae bylchau mewn darpariaeth gwasanaeth, a sut gellir mynd i'r afael â'r rhain
- pa newidiadau y mae eu hangen i wella gwasanaethau yn y dyfodol.

Roedd yr asesiad poblogaeth hefyd yn ystyried anghenion cefnogi gofalwyr, yn ogystal ag ystyried yr amrywiaeth a'r lefel o wasanaethau ataliol sydd ar gael ar draws y rhanbarth.

Gwnaed yr ymarfer yn ystod 2016/17 a chyhoeddwyd y fersiwn derfynol ar 1 Ebrill 2017 (gweler www.westernbaypopulationassessment.org/cy/home-welsh/)

Themâu Craidd

Rhennir yr asesiad poblogaeth i benodau allweddol sy'n seiliedig ar gyfres o themâu craidd, sef:

- Pobl hŷn
- Plant a phobl ifanc
- Gofalwyr y mae angen cefnogaeth arnynt
- Iechyd meddwl
- Anabledd dysgu ac awtistiaeth
- Nam synhwyraidd
- Iechyd ac anabledd corfforol
- Trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol
- Diogelu a threfniadau diogelu rhag colli rhyddid
- Sefydliadau Diogel.

Roedd yr asesiad poblogaeth hefyd yn tynnu sylw at nifer o themâu trawsbynciol, yr oeddent yn cynnwys:

- Cynyddu lefelau anghenion pobl ag anghenion cymhleth, cyflyrau cronig a thymor hir.
- Argaeledd gwasanaethau, gan gynnwys cludiant
- Gwasanaethau atal a chefnogi yn y cymunedau
- Unigedd ac arwahanrwydd cymdeithasol ar gyfer iechyd a lles gwell
- Gwybodaeth, cyngor a chymorth
- Darparu technoleg gynorthwyol a thele-ofal ar gyfer pobl i gynnal annibyniaeth
- Galw cynyddol, adnoddau sy'n lleihau
- Trawsnewid rhwng gwasanaethau i oedolion a phlant
- Gwasanaethau iechyd meddwl ataliol (lefel isel) ac arbenigol ar gyfer plant, pobl ifanc ac oedolion (gwnaeth yr adran hon nodi'r nifer uchaf o anghenion cefnogaeth a gofal)
- Atebion llety priodol ar gyfer ystod eang o ddinasyddion ag anghenion
- Cefnogi'r nifer cynyddol o ofalwyr a gofalwyr ifanc.

Blaenoriaethau rhanbarthol

Ar ôl ystyried canfyddiadau'r asesiad poblogaeth, mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Bae'r Gorllewin wedi nodi'r canlynol fel blaenoriaethau allweddol ar gyfer gweithio'n integredig:

- Pobl hŷn
- Plant a phobl ifanc
- Iechyd meddwl
- Anabledd dysgu ac awtistiaeth
- Gofalwyr (mae hon yn thema drawsbynciol).

50+

Pobl hŷn

OP.P1	Datblygu a pharhau i ddarparu amrywiaeth cynaliadwy o wasanaethau sy'n bodloni'r galw, gan alluogi unigolion i aros gartref, gan gynnal eu hannibyniaeth am gyhyd â phosib a chan dderbyn cefnogaeth briodol ar adegau o angen.
OP.P2	Datblygu a chynnig amrywiaeth o opsiynau llety yn y dyfodol i fodloni'r galw a galluogi pobl i fod yn annibynnol am gyhyd â phosib.
P3	Datblygu cadernid a chydlyniant cymunedol i fynd i'r afael ag arwahanrwydd cymdeithasol mewn ardaloedd lle mae pobl hŷn yn byw.
OP.P4	Datblygu model optimwm ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl pobl hŷn (gan gynnwys elfennau perthnasol Strategaeth/Cynllun Dementia Cymru Gyfan Llywodraeth Cymru).

Plant a phobl ifanc

CYP.P1	Datblygu amrywiaeth gwell o wasanaethau ar gyfer pob plentyn ag anawsterau emosiynol a phroblemau lles neu iechyd meddwl, gan gynnwys pontio ac un pwynt mynediad i wasanaethau.
CYP.P2	Datblygu trefniadau amlasiantaeth cadarn gyda phlant ag anghenion cymhleth.

lechyd Meddwl

MH.P1	Dechrau gweithredu'r model optimwm ar gyfer gwasanaethau lechyd Meddwl i Oedolion y cytunwyd arno, fel yr amlinellir yn Fframwaith Strategol Bae'r Gorllewin i Oedolion â Phroblemau lechyd Meddwl.
MH.P2	Sicrhau bod lleoliadau ar gyfer pobl ag anghenion cymhleth yn effeithiol, yn seiliedig ar ganlyniadau ac yn briodol.

Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

LD.P1	Datblygu modelau gofal lle nad yw oed o bwys, sy'n canolbwyntio ar bobl i sicrhau atal ac ymyrryd yn gynnar drwy wasanaethau amlddisgyblaeth, drwy ailfodelu gwasanaethau i ffwrdd o ofal mewn sefydliadau i wasanaethau cymunedol.
--------------	---

Sylwer:

Bu barn wahanol ynghylch a ddylid ystyried anabledd dysgu ac awtistiaeth fel un flaenoriaeth/bennod neu fel penodau ar wahân. Rydym wedi ceisio adlewyrchu'r amrywiaeth barn, ac wedi'u cynnwys fel un bennod yn y Cynllun Ardal, ond maent yn benodau ar wahân yn y Cynllun Gweithredu.

Gofalwyr (trawsbynciol)

CA.P1	Sicrhau bod gwaith yn parhau i hyrwyddo cydnabyddiaeth gynnar o ofalwyr fel eu bod yn derbyn gwybodaeth a chefnogaeth yn amserol.
CA.P2	Datblygu a pharhau i ddarparu gwybodaeth, cyngor, cymorth a chefnogaeth i bob gofalwr, gan ei alluogi i wneud penderfyniadau gwybodus a chynnal ei iechyd a'i les ei hun.
CA.P3	Cydgynhyrchu gyda phob gofalwr ar sail unigol a strategol fel bod ei gyfraniad yn cael ei gydnabod a'i lais yn cael ei glywed.

Themâu/penawdau eraill

Mae'r cynllun ardal hefyd yn tynnu sylw at feysydd gwaith a wneir yn lleol gan awdurdodau lleol a Bwrdd Iechyd PABM fel rhan o'u busnes craidd, neu drwy bartneriaethau presennol ar draws y rhanbarth.

Dyma nhw:

Nam Synhwyrdd

SI.P1	Cytuno ar flaenoriaethau a chamau gweithredu drwy gydgyhyrchu, gwella canlyniadau lles ar gyfer ein dinasyddion mwyaf diamddiffyn â nam synhwyrdd a dau nam synhwyrdd i gyflawni eu canlyniadau lles.
SI.P2	Cymryd ymagwedd amlasiantaeth ac ystyried y ffordd fwyaf priodol i lunio strategaeth gyfathrebu a fydd yn gwneud gwybodaeth, cyfathrebu a thechnoleg, a manau cyhoeddus yn fwy hygyrch i bobl â nam synhwyrdd.
SI.P3	Gwneud gwybodaeth am wasanaethau cyhoeddus yn fwy hygyrch i bobl â nam synhwyrdd.
SI.P4	Deall anghenion poblogaeth o fewn grwpiau targed penodol yn well, a'r amrywiaeth llawn o adnoddau.

Iechyd ac Anabledd Corfforol

HPD.P1	Ffocws penodol ar wella'r amrywiaeth o opsiynau tai hyblyg sydd ar gael yn y rhanbarth.
HPD.P2	Hyrwyddo ymyrryd ac atal cynnar drwy gynnig gwybodaeth, cyngor a chymorth.
HPD.P3	Trefnu/archwilio grwpiau lleol sydd ar gael er mwyn rhoi eglurder ac arweiniad i gomisiynwyr o ran anghenion penodol poblogaethau gwahanol.

Diogelu a Threfniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid

Sylwer:

Rheolir blaenoriaethau rhanbarthol gan [Fyrddau Diogelu Bae'r Gorllewin](#) ac ni fydd yn cael eu llywodraethu gan Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Bae'r Gorllewin (ac eithrio adroddiad blynyddol at ddibenion gwybodaeth).

SDoL.P1	Lleihau camfanteisio ar draws Bae'r Gorllewin, gan ganolbwyntio'n benodol ar gamfanteisio'n rhywiol ar blant, plant ar goll, caethwasiaeth fodern a County Lines.
SDoL.P2	Gwella'r ddarpariaeth gofal ar draws Bae'r Gorllewin ar gyfer gofal preswyl a gofal a chefnogaeth yn y cartref, gan ddatblygu safonau diogelu ar gyfer cartref gofal a monitro gweithredu'r safonau hynny.

Trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol (VAWDASV)

Sylwer:

Byrddau Gwasanaeth Cyhoeddus sy'n rheoli blaenoriaethau rhanbarthol ac ni fyddant yn cael eu llywodraethu drwy Fae'r Gorllewin.

VAW.P1	Cynyddu ymwybyddiaeth a herio agweddau VAWDASV ar draws poblogaeth Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.
VAW.P2	Cynyddu ymwybyddiaeth plant a phobl ifanc o bwysigrwydd perthnasoedd diogel, cyfartal ac iach a bod ymddygiad difriol bob amser yn anghywir
VAW.P3	Cynyddu'r ffocws ar sicrhau bod troseddwy'r yn atebol a rhoi cyfleoedd iddynt newid eu hymddygiad yn seiliedig ar ddiogelwch dioddefwyr.
VAW.P4	Blaenoriaethu atal ac ymyrryd yn gynnar.
VAW.P5	Hyfforddi gweithwyr proffesiynol i roi ymatebion effeithiol, amserol a phriodol i ddioddefwyr a goroeswyr.
VAW.P6	Rhoi mynediad cyfartal i ddioddefwyr at wasanaethau ag adnoddau priodol sydd o safon, sy'n seiliedig ar anghenion a chryfderau ac sy'n ymateb at rywedd, ar draws ardal Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.

Sefydliadau Diogel

Dyma feysydd allweddol o waith a gyflwynir gan bartneriaethau a threfniadau cynllunio eraill ar draws y rhanbarth:

- Abertawe:
  - Gwaith y Grŵp Gweithredu Amlasiantaeth
- Castell-nedd Port Talbot:
  - Cyflwyno cais am ddarpariaeth camu i lawr yn Uned Ddiogel Hillside a dod o hyd i opsiynau posib
  - Hysbysebu a chyflogi swyddog ailsefydlu
  - Diweddarau'r holl gyfleusterau yn Uned Ddiogel Hillside, yn unol ag anghenion y gwasanaeth
  - Rhoi cyflwyniad i'r holl bartneriaid rhanbarthol gan amlinellu addasu pwrpas Hillside
- Pen-y-bont ar Ogwr:
  - Cyflwyno yn erbyn Cynllun Busnes y Gyfarwyddiaeth Lles a'r Gwasanaethau Cymdeithasol (2017-18)
  - Gwaith Bwrdd Partneriaeth Iechyd y Carchar a Grwpiau Goruchwylio Strategol amrywiol

Cynllun Gweithredu

Datblygwyd Cynllun Gweithredu Ardal Bae'r Gorllewin, sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Ardal ac yn amlinellu sut caiff blaenoriaethau Bwrdd y Bartneriaeth Rhanbarthol eu cyflawni. Gellir gweld hyn drwy fynd i www.baergorllewin.org.uk/cynllunardal

Adroddir am gynnydd drwy Adroddiad Blynyddol Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Bae'r Gorllewin, a gaiff ei gyhoeddi ar www.baergorllewin.org.uk

Adroddir am y blaenoriaethau a gyflwynir gan bartneriaethau eraill drwy ddulliau eraill, megis y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, neu drwy ddulliau cynllunio sefydliadol megis Cynlluniau Corfforaethol/Gwella'r Awdurdod Lleol a Chynllun Tymor Canolig Integredig Bwrdd Iechyd PABM.

Adolygir y Cynllun Ardal yn flynyddol.

Os oes angen y ddogfen hon mewn fformat gwahanol arnoch, cysylltwch â Swyddfa Rhaglen Bae'r Gorllewin drwy e-bostio western.bay@swansea.gov.uk neu ffonio 01792 633805